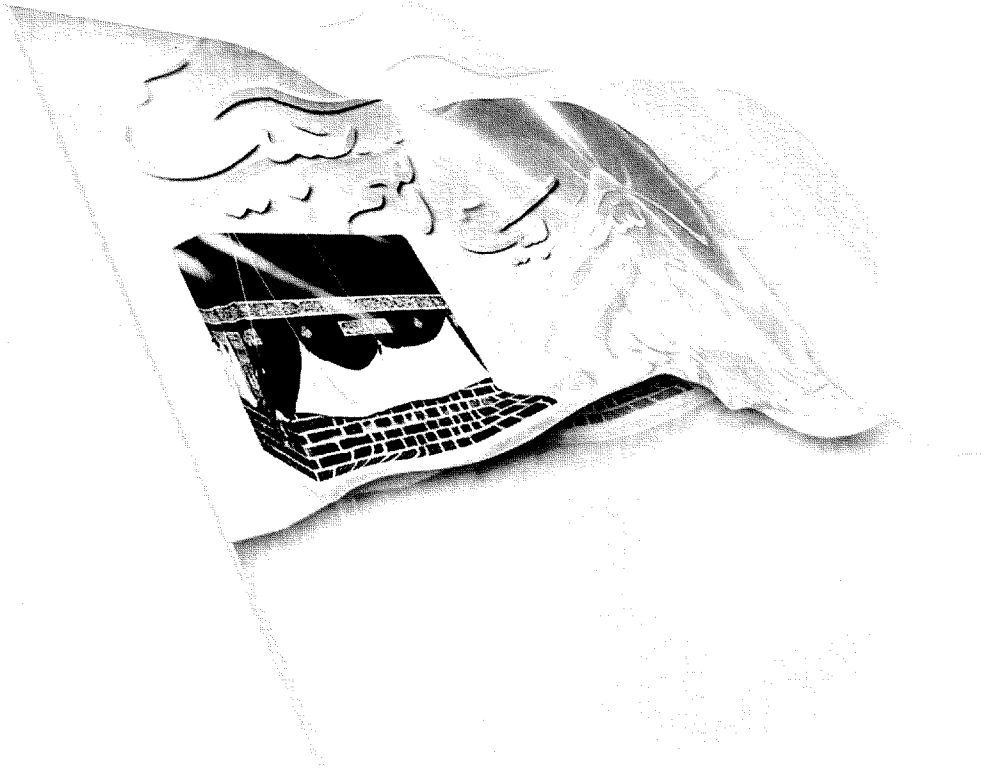

سنگتو

گفتگو با امیرالحاج

گفتگو

۱۲۲

همه ساله زمانی که مراسم حج، پایان می‌یابد، فصلنامه میقات حج گفتگویی صمیمانه با نماینده محترم ولی فقیه، حضرت حجة الاسلام والمسلمین آقای محمدی ری شهری - دامت افاضاته - برگزار می‌کند تا خوانندگان و علاقمندان این فصلنامه را در جریان چگونگی برگزاری حج گذشته و مسائل و مشکلات آن و نیز فعالیت‌ها و تلاش‌های اجرایی و فرهنگی به عمل آمده قرار دهد. اکنون نیز در این گفتگو مسائلی از قبیل موفقیت‌های اجرایی، سیاسی و فرهنگی حج ۸۱، تقایص و کاستی‌ها در انعکاس حج در رسانه‌ها و... مطرح شده که توجه خوانندگان محترم را به مشروح این گفتگو جلب می‌کنیم:

میقات: از اینکه این فرصت را در اختیار فصلنامه «میقات حج» قرار دادید. صمیمانه سپاسگزاریم. لطفاً بفرمایید حج سال ۱۳۸۱ چه ویژگی‌ها و برجستگی‌هایی داشت؟ و ارزیابی جنابعالی از آن چیست؟

آقای ری شهری: ﴿...الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ...﴾^۱ ضمن تشکر از مجله گرانسنگ «میقات حج»، پیش از پرداختن به ویژگی‌ها و برجستگی‌های حج سال ۱۳۸۱ باید بگوییم: بر اساس آخرین گزارشی که تهیه شده، در سال گذشته، از کشور جمهوری اسلامی ایران ۹۱۹۱۴ نفر در قالب ۴۶۱ کاروان به زیارت

گفتگو

حرمین شریفین تشرّف یافتند، که ۵۳٪ از آنان مرد و ۴۷٪ زن بودند و از میان آنها ۷۲٪ با سواد و ۲۷٪ بی سواد و بقیه نیز نامشخص بود به دلیل اینکه در فرم های مربوطه چیزی نوشته بودند.

همچنین طبق آخرین آمار رسمی که سفارت جمهوری اسلامی ایران در عربستان، از مسؤولان عربستانی دریافت کرده اند، تعداد زائران کشورهای اسلامی، مجموعاً ۱۲۰۱۳۱ نفر بودند که ۵۵٪ آنها را مردان و ۴۵٪ را زنان تشکیل می دادند.

ویژگی ها و برجستگی های حج ۱۳۸۱

□ در این سال تلاش هایی در کنترل تبلیغات ضدّ شیعی داشتیم که با یاری خداوند گفتگوها و مذاکرات و اقدامات انجام شده جنبی به ثمر نشست و بر خلاف سال های گذشته، سخنرانان و خطبای مسجد النبی و مسجد الحرام، مطلبی بر ضدّ شیعه نگفتند، تنها گزارشی که به ما رسید و از آن آگاهی یافتیم، این بود که خطیب جمعه مسجد قبا اهانت هایی به شیعه داشته است که مراتب اعتراض خودمان را به مسؤولان مربوطه عربستان منتقل کردیم.

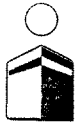
به خلاف سال ۱۳۸۰ که در آن سال خطیب جمعه مسجد النبی ﷺ اهانت های بسیاری نسبت به شیعه روا داشت و این امر موجب شد که ما رسماً به وزیر کشور عربستان نامه نوشتیم و شدیداً اعتراض کردیم، آقای نایف، مسؤول دفتر خود را برای توضیح به بعثه فرستادند و ایشان در بعثه مقام معظم رهبری حضور یافت و اظهار داشت: این اظهارات دیدگاه مقامات و حکومت عربستان نیست. و این مسأله را ما جبران می کنیم و... شایان ذکر است که در این رابطه توسط معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری، کتابی در ردّ این خطیب و اظهارات وی نگارش یافت و منتشر شد.

□ امسال برای نخستین بار، اطلاعیه اینجانب در رابطه با سال نو، با عکس مقام معظم رهبری و ریاست جمهوری، در یکی از روزنامه های رسمی عربستان چاپ گردید که با توجه به محتوای آن، کار نو و تازه ای بود و حاکی از روابط خوب دو دولت است.

□ نکته دیگر این بود که در حج سال ۸۱، کتاب های همراه زائران را کمتر گرفتند و

برخورد مأموران عربستان در این سال بهتر از سال های گذشته بود.

البته بر فعالیت سلفی‌ها و روحانیون وهابی در مکه و مدینه - به خصوص مکه - افزوده شده بود و با پخش کتاب، نوار و سخنرانی در جمع زائران اقداماتی انجام می‌دادند، همچنین مبلغانی به زبان‌های مختلف تربیت کرده بودند که بر ضد اعتقادات شیعه تبلیغ می‌کردند. اقدامات ایذایی علیه شیعیان داشتند. بعضی از روحانیون ما مورد ضرب و شتم قرار گرفتند و... که طبق ارزیابی‌هایی که داشتیم، به نظر می‌رسد هیچ‌یک از این اقدامات و فعالیت‌ها، اقدامی حکومتی نبوده است.

□ مطلب قابل توجه دیگر، پخش برنامه‌های تفرقه‌انگیز شبکه «المستقله» بود که از طریق ماهواره برای ایجاد اختلاف میان شیعه و سنی برنامه پخش می‌کرد و حتی بعد از حج نیز ادامه یافت.

مطلب قابل توجه این که آقای هاشمی مدیر این شبکه جزو میهمانان و مدعوین سعودی‌ها، در دیدار با پادشاه عربستان بود که در آن رؤسای جمهور و نمایندگان رؤسای بعثه‌ها حضور داشتند. در آن دیدار، شخص پیشگفته را در پیشاپیش میهمانان نشانده و از وی پذیرایی کردند و این نشان می‌دهد که به هر حال دامن زدن به اختلاف میان شیعه و سنی و ایجاد درگیری، سیاستی است که حداقل بخشی از مسؤلان عربستان از آن حمایت می‌کنند.

□ ویژگی دیگر حج سال ۸۱ این بود که بقیع مشکل کمتری داشت. قسمتی از بقیع در نزدیکی اطراف قبور مطهر ائمه بقیع علیهم‌السلام را با حصارهای آهنی محصور کرده بودند و فضا برای زیارت بیشتر شده بود گرچه آنها شاید با هدف دیگری این کار را کرده بودند لیکن در مجموع برخورد مأموران بهتر از سال‌های گذشته بود.

ویژگی‌های دیگر اینکه مراسم دعای کمیل، که توسط بعثه مقام معظم رهبری همه ساله برنامه‌ریزی و تشکیل می‌شود، در چهار شب جمعه در کنار بقیع برگزار گردید؛ دو شب پیش از اعمال حج (مدینه قبل) و دو شب بعد از اعمال (مدینه بعد). همه این برنامه‌ها به خوبی و باشکوه بسیار برگزار شد.

□ ویژگی مهم دیگر و در رأس تمامی برنامه‌های تبلیغی و سیاسی، برگزاری مراسم براثت از مشرکین بود که خیلی خوب و گسترده انجام شد. بعضی از مقامات عربستان خواستند که این مراسم برگزار نشود؛ زیرا متوجه بودند که در شرایط فعلی، کار گسترده‌تر

است و بنا است از سال‌های قبل باشکوه‌تر انجام شود، ولی به هر حال این مراسم با شکوه خاصی برپا شد.

در کنار مراسم براثت از مشرکین ایرانی‌ها، مراسم خوبی هم توسط لبنانی‌ها و برخی مسلمانان دیگر کشورها در مسجد الحرام برگزار شد که باید نام آن را هم «براثت از مشرکین» نهاد. آن برنامه این بود که گروهی از زائران خانه خدا که عمده آنها عرب زبان بودند در مسجد الحرام شعار بر ضد آمریکا و اسرائیل دادند. همچنین در جمرات، بعد از پایان اعمال حج، که شنیده شد یکی از آنان را دستگیر و بعد آزاد کردند.

□ نکته دیگر، پیام مقام معظم رهبری بود که با توجه به شرایط سیاسی منطقه، بسیار خوب تنظیم شده بود و در مراسم براثت از مشرکین، توسط بنده خوانده شد و سپس به زبان عربی قرائت شد. گفتنی است این پیام، به چهار زبان زنده دنیا ترجمه و در موسم حج پخش گردید و نیز روی ۱۲۰ سایت اینترنتی رفت.

□ و بالاخره حج سال ۸۱ جلوه ارتباط و همبستگی بهتر و قوی‌تر جهان اسلام بود. گرایش بیشتر مسلمان‌ها؛ به خصوص متفکران جهان اسلام، مسؤولان سیاسی و فرهنگی کشورهای اسلامی به جمهوری اسلامی ایران، کاملاً محسوس بود و به خوبی لمس می‌شد که فعالیت‌های سال‌های گذشته در بُعد سیاسی، فرهنگی و تبلیغی نتیجه داده و سیاسیون و متفکران جهان اسلام بسیار به ما نزدیک شده‌اند و دیدگاه‌های آنها نسبت به آمریکا و غرب تا حدود زیادی به مواضع جمهوری اسلامی نزدیک‌تر شده بود و اینها، هم به جهت فعالیت‌هایی است که در گذشته انجام گرفته، و هم به دلیل خطاهایی است که دشمنان انقلاب اسلامی، در رأس آن‌ها آمریکا و اسرائیل مرتکب شده‌اند.

دیدارهایی نیز با مسؤولان سیاسی و فرهنگی کشورهای مختلف داشتیم؛ دیدار با وزیر اوقاف الجزایر، تونس، اردن و افغانستان و رؤسای بعثه‌های چین، تایلد و عمان؛ که مجموعاً این دیدارها بسیار مفید و سازنده بود. دید و بازدیدهایی که توسط بعثه مقام معظم رهبری، با حدود ۵۰ شخصیت علمی و سیاسی انجام گرفت.

میتا: حج سال ۸۱، در زمینه‌های فرهنگی - به‌طور خاص - چه دستاوردهایی داشت؟
آقای ری شهری: در باره ویژگی‌های فرهنگی حج سال ۸۱ چند مورد را می‌توان برشمرد:

□ نخستین آن‌ها، فعالیت گسترده و هفتگی اطلاع رسانی و توجیه زائران توسط سیمای جمهوری اسلامی ایران بود، که برای اولین بار در شبکه ۲ تولید و پخش گردید.

بعثه مقام معظم رهبری نیز جلسات آموزشی توجیهی بسیار خوبی تشکیل داد و روحانیون کاروانها نیز جلساتی برای توجیه زائران تشکیل دادند که بسیار مفید بود و من بدینوسیله از همه آنان تشکر می‌کنم.

□ ویژگی دیگر، فعالیت گروه‌های ارشاد بود که خوب عمل کردند.

□ معاونت آموزش و پژوهش، در مورد نظرخواهی از زائران، برای اصلاحات رفتاری حرکت خوبی داشت که امیدواریم به زودی نتیجه آن، در تصمیم‌گیری‌های سال آینده اعلام شود.

□ حضور خانم‌های مبلغه، از ویژگی‌های فرهنگی حج ۸۱ بود، که تجربه بسیار خوبی برای سالهای آینده گردید و در نظر است تعداد بیشتری از این خانم‌ها توسط معاونت امور روحانیون گزینش و برای تبلیغ اعزام شوند؛ حضور آنها، به خصوص در مسجد شجره بسیار کارساز بود و امیدواریم ان شاءالله با برنامه‌ریزی که شده، برای سال‌های آینده، تعداد بیشتری از آن‌ها به حج اعزام شوند و تا پنج سال دیگر به ۵۰۰ تن برسند.

□ همچنین حضور مستمر روحانیون در کوه صفا، پشت مقام ابراهیم و در میقات‌ها برای پاسخگویی به مسائل شرعی از کارهای قابل توجه حج گذشته بود.

□ قاریان برجسته کشور نیز در مسجدالحرام مانند سال‌های گذشته حضور داشتند و برنامه‌های مفیدی را ارائه می‌کردند که مورد توجه حج‌گزاران دیگر کشورها قرار می‌گرفت.

میقات: لطفاً قدری در زمینه دستاوردهای اجرایی حج ۸۱ صحبت بفرمایید.

آقای ری شهری: در رابطه با ویژگی‌های اجرایی حج سال ۸۱، چند نکته قابل توجه است:

□ انتقال زائران، به‌طور مستقیم از ایران به مدینه، از کارهای خوب و قابل توجه است که سازمان حج و زیارت برای نخستین بار توانست بیش از ۴۳ هزار نفر را از ایران به

مدینه منتقل کند و بیش از ۳۶ هزار نفر را از مدینه به ایران برگرداند و این، در کاهش مشکلات زائران و جلب رضایت آن‌ها بسیار مؤثر بود.

□ مسأله اسکان بیش از ۷۰٪ از زائران مدینه، پیرامون روضه نبوی نیز از ویژگی‌های مهم حج سال ۸۱ بود. در حالی که در سال ۸۰، تنها ۴۰٪ زائران ایرانی در اطراف مسجدالنبی اسکان یافتند.

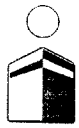
بدیهی است نزدیکی مسکن زائران، حضور گسترده آنان در مسجدالنبی و نمازهای جماعت را در پی داشت و این بسیار مهم بود؛ هم برای زائران و هم برای بعثه مقام معظم رهبری.

□ اجرای طرح متمرکز قربانی، از اموری بود که بهتر و بیشتر از سال‌های گذشته انجام شد. برای اولین بار، ۳۰ ذابح از ایران برده شد و ۸۷۵۰۰ کوپن قربانی فروخته شد. این کار بسیار موفق آمیز بود که ۶۷۸۰۰ نفر توانستند در روز عید، قربانی خودشان را انجام دهند و ۱۹۷۰۰ نفر هم روز یازدهم انجام دادند و مسأله طرح متمرکز قربانی سبب شد که همه این قربانی‌ها به مردم مستضعف برسد که حدود ۲۰۰۰۰ لاشه توسط کمیته امداد امام خمینی علیه السلام به لبنان انتقال یافت تا میان مردم آن کشور و یا فلسطینی‌ها توزیع شود.

□ نکته مثبت دیگر در این سفر این بود که بار زائران، پیش از مراجعت آن‌ها به فرودگاه، تحویل گرفته شد و این موجب شد مشکلاتی که زائران در سال‌های قبل برای تحویل بار داشتند و در فرودگاه معطل می‌شدند، کاهش یابد.

□ پیشتر طرحی را پیشنهاد داده بودند که از مقدار روزهای سفر زائران در مکه کاسته شود.

سازمان حج و زیارت، با توجه به تصمیم‌گیری‌هایی که در شورای هماهنگی بعثه مقام معظم رهبری شد، کاروان‌هایی را تشکیل داد که طول سفر آنها و توقف زائران در مدینه و مکه بیش از ۱۷ روز نبود. چند کاروان به‌طور آزمایشی برنامه‌ریزی شد اما مورد استقبال قرار نگرفت و سرانجام بنا بر این شد که تعداد محدودی از این کاروان‌ها امسال اعزام شوند. البته در حج گذشته مجموع طول سفر از ۲۶ تا ۲۸ روز شد که تقریباً دو الی سه روز از سال گذشته (۱۳۸۰) کمتر شد.

گفتگو

میقلبت: لطفاً در مورد نقص‌ها و کاستی‌های حج سال ۸۱، توضیحاتی ارائه فرمایید:
 آقای ری شهری: دو یا سه نکته هم باید از ضعف‌ها، که باعث نارضایتی زائران شد، بگویم:

□ یکی طرح متمرکز تغذیه است که جواب مثبت نداد و بسیاری از زائران، از کیفیت غذا ناراضی بودند و وضعیت هم بگونه‌ای بود که نمی‌توانستیم کار دیگری بکنیم. حتی در روزهای پایانی موسم حج، عده‌ای مسموم شدند که سعودی‌ها آمار را ۵۰۰ نفر اعلام کردند اما طبق بررسی‌هایی که به عمل آوردیم، حدود ۳۰۰ نفر مسمومیت مختصری پیدا کردند که یک شبه درمان و ترخیص شده بودند. در هر صورت، این طرح پاسخ درست نداد، به همین جهت از مسؤولان خواستیم که فعلاً از این طرح استفاده نشود مگر اینکه در آینده بتوانند نواقص را برطرف و با کیفیت مطلوب آن را عرضه کنند. البته چیزی که سبب شد این طرح به اجرا در آید، آن بود که سعودی‌ها اجازه نمی‌دهند در هتل‌هایی که در اطراف مسجدالنبی و مسجدالحرام است، غذا پخت شود و هیچ راهی جز این وجود نداشت.

گفتنی است، طبق سفارش و توصیه‌هایی که به مسؤولان داشتم، تصمیم گرفته شد که برای ایام عمره بگونه‌ای دیگر عمل شود؛ یعنی پخت غذا به صورت متمرکز و یکجا انجام شود، اما نه اینکه به وسیله یک تشکیلات و یک آشپز، بلکه آشپز هر کاروان برای همان کاروان، در یک نقطه خارج از هتل، همگی در کنار هم، پخت غذا را انجام دهند.

□ لازم به گفتن است که در مورد مسکن، شماری از خانه‌ها مشکل جدی داشتند و سازمان حج و زیارت تلاش‌های زیادی کرد تا جای مناسبی تهیه شود ولی شماری از خانه‌ها مشکل‌شان همچنان باقی ماند؛ لذا توصیه شد ما به‌التفاوت قیمت آن‌ها به زائران داده شود.

□ مشکل و ضعف دیگر، مسأله نقل و انتقال داخلی مکه بود که در این مورد هم برخی از زائران مشکل داشتند، گرچه سازمان حج و زیارت تلاش‌های زیادی کرد، لیکن گویا هماهنگی‌های لازم انجام نشده بود و در هر صورت، طرح انتقال زائران در مکه در سال ۸۰ بهتر و مناسب‌تر از سال ۸۱ بود.

میقات: حضرت عالی هر سال نسبت به موفقیت‌های حج، همچنین کاستی‌ها و نارسایی‌ها، مطالبی را بیان فرموده‌اید. برای این‌که این نارسایی‌ها در سال‌های بعد تکرار نشود، چه تمهیداتی اندیشیده‌اید؟

آقای ری شهری: یکی از تمهیداتی که همه ساله برای پیشگیری از مشکلات سال بعد داریم، ارزیابی نقاط ضعف و قوت عملکرد سال‌های گذشته است.

با توجه به ارزیابی‌هایی که داریم و گزارش‌هایی که بعد از موسم حج به ما می‌رسد و نیز شکایات و پیشنهادهایی که احیاناً زائران می‌فرستند، یافتن علل و عوامل ضعف‌ها و قوت‌ها را برای ما آسان می‌کند. مجموع آن‌ها در شورای هماهنگی بعثه مقام معظم رهبری طرح و در مورد آن‌ها بحث و بررسی و سرانجام برنامه‌ریزی می‌شود تا دیگر در سال‌های بعد تکرار نشود.

علاوه بر این، کارهای همه معاونت‌ها و بخش‌های مختلف، جداگانه ارزیابی می‌شود و برای اینکه ضعف‌ها تکرار نشود و نقاط قوت تقویت گردد، چاره‌اندیشی و برنامه‌ریزی‌هایی صورت می‌گیرد. خداوند را شاکریم که در طول سیزده سال گذشته، که بنده در خدمت حج بوده‌ام، هر سال گامی به پیش برداشته‌ایم.

البته مدیریت حدود دوازده هزار نفر، در زمان کوتاه و محدود، آن‌هم با آن همه برنامه‌های سنگین، طبیعی است که مشکلات و ضعف‌هایی را در پی داشته باشد. اما با این حال، نهایت توانمان را به کار می‌گیریم تا نقاط قوت را تقویت و نقاط ضعف را برطرف کنیم. نشست‌ها و ارزیابی‌های دقیق و تخصصی هم داریم که در آن نشست‌ها، موارد به صورت دقیق کارشناسی می‌شود، علل و عوامل ضعف‌ها را پیدا می‌کنیم و تا آنجا که در توان ما است و امکانات اجازه می‌دهد، می‌کوشیم آن ضعف‌ها تکرار نشود.

میقات: یکی از توقعاتی که مردم از بعثه مقام معظم رهبری دارند، این است که در موسم حج و عمره، کارها به طور دقیق انجام شود و نظارت و ارزیابی درستی نسبت به کارها صورت بگیرد. شما چه ابزاری را برای این کار در اختیار دارید و این نظارت‌ها چگونه عملی می‌گردد؟

آقای ری شهری: در ایام حج، از چند طریق با مردم در ارتباط هستیم. در امور اجرایی،

ناظرانی داریم که مرتب با زائران در کاروان‌ها ارتباط دارند و گزارش‌های روزانه تهیه می‌کنند. برخی از مشکلات جزئی و امور رفاهی را، به جهت موقعیتی که دارند، خودشان حل می‌کنند، و اگر مشکل مهم و پیچیده‌ای به وجود آید، به بعثه مقام معظم رهبری انتقال می‌دهند و از طریق ما به سازمان حج و زیارت ابلاغ می‌شود.

بخشی از مشکلات و نارسایی‌ها بگونه‌ای است که در موسم حج قابل حل است، در همان ایام به برطرف کردن آن اقدام می‌شود و گرنه، جزو گزارش‌هایی قرار می‌گیرد که باید برای آن تدبیر و چاره‌اندیشی کرد تا در سال‌های بعد دیگر تکرار نشود.

در باره مسائل فرهنگی، رابطین روحانیون، با کاروان‌ها در ارتباط هستند و اطلاع‌رسانی می‌کنند و به ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی روحانیون در کاروان‌ها می‌پردازند. اگر روحانی به وظیفه‌اش درست عمل نکند، ابتدا تذکر می‌دهند و اگر ضعفش در حدی باشد که قابل جبران نباشد، حذف و برکنار می‌شود. و همچنین نقاط قوت و برجستگی‌های آنان نیز به بعثه منتقل می‌شود تا تقویت و تشویق شوند.

علاوه بر این دو شیوه، خودم هم معمولاً در بعثه مقام معظم رهبری، در جلسات موعظه و توسل که همه روزه تشکیل می‌شود و زائران شرکت می‌کنند، حضور دارم و مردم خودشان، به‌طور مستقیم مطالب خود را منتقل می‌کنند و یا در جلسات مراجعات، کسانی که پیشنهاد یا انتقادی دارند، رو در رو مطرح می‌کنند.

میتاب: خوشبختانه در دوران مسئولیت حضرت عالی، فعالیت‌های فرهنگی در حج، عمره و عتبات و... وسعت و گسترش بیشتری یافته است؛ هر هفته از سیمای جمهوری اسلامی (شبکه ۲) نیز برنامه ویژه حج و عمره پخش می‌شود و مورد استفاده زائران قرار می‌گیرد. آیا به نظر جناب عالی خلأ و کمبود فرهنگی احساس می‌شود؟

آقای ری شهری: همانگونه که اشاره کردید، تلاش‌های بسیاری در امور فرهنگی انجام گرفته و بعثه مقام معظم رهبری رشد چشمگیری، به خصوص در سال‌های اخیر، در زمینه مسائل فرهنگی؛ مانند تألیف کتب و نشر مجلات و مسائلی که مربوط به حج و زیارت است داشته، که از جمله آن‌ها برنامه «روضه رضوان» است که از سیمای جمهوری اسلامی ایران مرتب پخش می‌شود و این کار بسیار ارزنده‌ای است. البته نمی‌توانیم

بگوئیم کاستی و خلأ در کارهای ما وجود ندارد.

از کارهای ارزنده در امر تحقیقاتی و پژوهشی، که تصویب شده و بنا است با یاری و عنایت خداوند توسط معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری اجرا شود، تهیه و تنظیم «دائرة المعارف و دانشنامه حرمین شریفین» است که امیدواریم به زودی مقدماتش فراهم شود.

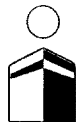

و نیز تهیه دانشنامه‌ای در رابطه با زیارتگاه‌ها در سطح جهان، از کارهایی است که باید به آن اقدام شود. روشن است که وظیفه بعثه مقام معظم رهبری، پرداختن به امور فرهنگی در رابطه با «حج و زیارت» است و حج و زیارت هم منحصر به مکه مکرمه و مدینه منوره و عتبات عالیات نیست. بنابر این، شایسته و بلکه ضروری است این کار تحقیقی توسط بعثه برنامه ریزی و انجام شود، هر چند کار بسیار عظیم و گسترده‌ای است، ولی بسیار مفید و ارزنده خواهد بود.

میثاق: در سال‌های اخیر، ایرانیان مقیم خارج از کشور نیز رغبت و توجه زیادی به حج نشان داده‌اند و سمیناری هم در موسم حج برای آن‌ها برگزار می‌شود، برای اینکه آمادگی خوبی برای این سفر معنوی پیدا کنند، به نظر جناب عالی، پیش از آمدن به حرمین شریفین، چه کارهایی را باید انجام دهند؟

آقای ری شهری: ارتباط ایرانیان مقیم خارج از کشور با بعثه مقام معظم رهبری، هر سال نسبت به سال پیش، بیشتر می‌شود و در حجی که گذشت (حج سال ۱۳۸۱) این هموطنان، حضور بسیار خوبی را در بعثه داشتند و بعثه نیز ارتباط خوبی با کاروان‌های آنان داشت و سمیناری هم که برای آنان برگزار کردیم، شلوغ‌ترین سمینارها بود و استقبال بسیار خوبی کردند.

یکی از کارهایی که جمهوری اسلامی ایران باید انجام دهد و ما به دنبال آن هستیم، این است که شبکه «جام جم» که شبکه برون مرزی است و برای ایرانیان مقیم خارج از کشور برنامه پخش می‌کند، برنامه‌های آموزشی در ابعاد مختلف حج، اطلاع‌رسانی که چگونه به حج بیایند و چه کنند که حجتشان صحیح انجام شود. برای این هموطنان داشته باشد و این می‌تواند کمک خوبی برای آنان باشد.

یادم هست که خانمی در منازد من آمد و پرسید: ما وقتی به سفر حج می آییم، چگونه می توانیم به کاروانی ملحق شویم و مناسک و وظایف خودمان را چگونه که شایسته است بیاموزیم و به آن عمل کنیم؟ رییس سازمان حج و زیارت در آنجا حضور داشت و توضیحاتی برای ایشان داد و راهنمایی اش کرد. معلوم می شود اطلاع رسانی خوبی صورت نگرفته و این خانم به حج آمده در حالی که اطلاع دقیقی ندارد و خیلی از مشکلات این عزیزان را می توان با اطلاع رسانی به موقع کم یا مرتفع کرد.

گفتنی است، علاوه بر برنامه ریزی برای آموزش این دسته از زائران و پخش آن از طریق شبکه جام جم، باید برای اطلاع رسانی نیز تمهیداتی بیندیشیم و بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت باید برای تهیه این برنامه ها تلاش کنند تا اطلاع رسانی خوبی انجام بگیرد.

میقات: اکنون سیزده سال است که حضرت عالی سرپرستی و امارت حج را به دوش دارید و ارزیابی شما در مورد کارگزاری حج می تواند تعیین کننده باشد، لطفاً بفرمایید با توجه به اینکه در سال های نخست، تخلفات رفتاری در میان حجاج زیاد به چشم می خورد و به لطف خداوند در سال های اخیر به جهت فعالیت ها و کوشش هایی که توسط کارگزاران حج انجام گرفته، در صد بسیاری از آن تخلفات کاهش یافته است، ارزیابی شما در این باره چیست؟

آقای ری شعری: در رفتار زائران، نسبت به سال های گذشته، تحوّل زیادی به وجود آمده است. علاوه بر اینکه امروزه زائران در ابعاد مختلف با گذشته تفاوت پیدا کرده اند؛ سطح سواد و فرهنگ عمومی زائران نسبت به گذشته رشد یافته و بیشتر زائران از جهت سن نسبت به سال های گذشته جوانترند و همین امر موجب کاهش برخی تخلفات رفتاری شده است فعالیت های تبلیغی و اطلاع رسانی که بعثه مقام معظم رهبری داشته نیز در کاهش تخلفات رفتاری بسیار مؤثر و مفید بوده است، لیکن هنوز وضعیت به گونه ای نیست که ما از آن راضی باشیم و برای رسیدن به مرحله آرمانی، نیاز به تلاش و برنامه ریزی بیشتری است. به عنوان نمونه اگر ما بتوانیم اهمیت نماز اول وقت را جا

بیندازیم و در داخل کشور به صورت فرهنگ عمومی در آوریم، بسیاری از مشکلات در مورد تخلفات رفتاری زائران رفع می‌شود.

میثاق: یکی از اقدامات بسیار جالب و پسندیده جناب عالی، در حج سال ۱۳۸۱، که بازتاب گسترده‌ای در سطح کشور داشت، دعوت از قهرمان قهرمانان ایران، آقای حسین رضازاده بود که مراسم عقد وی و همسرش در مسجد الحرام برگزار شد و مورد استقبال زیاد مردم، به خصوص ورزشکاران و ورزش دوستان قرار گرفت. حضرت عالی نتیجه این اقدام و بازتاب آن را در میان مردم چگونه ارزیابی می‌کنید؟

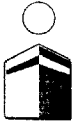
آقای ری شهری: انگیزه ما از دعوت آقای رضازاده این بود که ورزشکارانی که به ارزش‌های دینی اهمیت می‌دهند شناخته شوند. ابتکار و حرکت زیبایی که آقای رضازاده، هنگام بلند کردن وزنه از خود نشان داد، سجده جالب و ذکر «یا اباالفضل» او بسیار ارزشمند بود. بنابراین، دعوت از وی، زمینه خوبی شد که ایشان به عنوان الگوی یک ورزشکار متدین شناخته شود؛ کسی که هم به بعد روحی توجه دارد و هم به بعد جسمی. به نظر ما داشتن چنین روحیه‌ای بسی ارزشمند و قابل ستایش است. در حدیث است: «الْمُؤْمِنُ الْقَوِيُّ خَيْرٌ مِنْ مُؤْمِنٍ الضَّعِيفِ».

«مؤمنی که قوی باشد از مؤمن ضعیف بهتر است».

اگر انسان هم قوی باشد و هم متدین بسیار خوب است. حالا یکی از نظر فکری قوی است و دیگری از نظر بدنی.

به هر حال، افتخاری که ایشان برای جمهوری اسلامی ایران آفرید، ایجاب می‌کرد که بعثه مقام معظم رهبری نیز در توان و وسع خود، از این اقدام تجلیل به عمل آورد و انگیزه ما از این عمل، بازتاب آن نبود، بلکه تنها انگیزه انسانی و الهی داشتیم و خداوند هم به این کار برکت داد و بیش از آن مقدار که ما احساس می‌کردیم بازتاب و انعکاس پیدا کرد. نه تنها در داخل کشور بلکه تماس‌هایی که از خارج کشور گرفته شده نشان می‌دهد که این مسأله برای آنها هم بسیار جالب بوده است. امیدوارم ان شاء الله همه ورزشکاران ما از این قهرمان الگو بگیرند و افتخار ظاهری و باطنی، مادی و معنوی، و دنیوی و اخروی، هم برای کشور و هم برای خودشان به ارمغان آورند.

میقات: با توجه به این که در این مراسم حضور داشتید و عقد را جاری کردید و به هنگام عقد، اشک از دیدگانتان جاری شد، بفرمایید در آن لحظات چه احساسی داشتید؟

آقای ری شهری: احساسی را که در آن حال، در مسجد الحرام به من دست داد، الآن نمی توانم درست بیان کنم؛ چون آن حالت ها و لحظه ها قابل انتقال نیست. در هر حال، بیشتر به دو جهت منقلب شدم؛ یکی اینکه در آن لحظه وقتی نام ولی عصر (عج) را در کنار کعبه بردم و به یاد آن حضرت افتادم حالم منقلب شد. جهت دیگر این بود که دیدم یک جوان متدین، چنین توفیقی را پیدا کرده است که در کنار خانه خدا این مراسم باشکوه و معنوی، برای او برگزار می شود.

میقات: در عمره سال گذشته برخی مشکلات به خاطر درست رعایت نکردن حجاب توسط بعضی از بانوان به وجود آمد که حتی در مواردی به خطبه ها (در مدینه) نیز کشیده شد و همانگونه که می دانید، در سال جاری (۱۳۸۲) نیز قرار است چیزی حدود ۳۷۰ هزار زائر به عمره اعزام شوند. حال چه توصیه هایی به زائران به ویژه خواهران دارید؟

آقای ری شهری: کسانی که برای زیارت خانه خدا و حرم نبوی تشرّف پیدا می کنند، باید آمادگی روحی و معنوی پیدا کنند برای بهتر استفاده کردن از فرصت ها و لحظه ها در سرزمین وحی و بدانند که این سرزمین با سرزمین های دیگر تفاوت دارد و می توانند در این مدت کوتاهی که در جوار خانه خدا و محضر رسول الله ﷺ و ائمه بقیع علیهم السلام هستند، دنیا و آخرت خویش را تضمین کنند و لحظه های به دست آمده را، که عمری آرزویش را داشتند، ارزان از دست ندهند و بکوشند مسائل فقهی و نیز اسرار و معارف و ادب حضور در محضر خدا و پیامبر را بیاموزند.

و اما در مورد خانم ها، همانگونه که اشاره کردید، در عمره سال گذشته مشکل جدی وجود داشت، که حتی مقام معظم رهبری هم در این مورد به بعثه تذکر دادند!

لذا از خواهرانی که تشرّف به حج پیدا می کنند، تقاضا داریم احترام حرم نبوی را حفظ کنند و کاری نکنند که خدای نا کرده قلب مقدس رسول الله ﷺ و حضرت زهرا علیها السلام از آن ها آزرده شود و مورد نفرین آن بزرگواران قرار گیرند؛ چرا که رعایت نکردن شؤون دینی توسط شیعیان، هتک حیثیت شیعه است و موجب می شود که اشخاصی چون

خطیب جمعه مسجدالنبی آن را به عنوان نقطه ضعف ایرانی‌ها مطرح کنند. دل حضرت زهراء علیها السلام از این وضع به درد می‌آید و خدای ناکرده، نه تنها آخرت، که دنیای آنها هم تباہ می‌شود.

دستور العمل بعثه این است که کاروان‌ها در ثبت نام بگونه‌ای عمل کنند که چنین مشکلاتی پیش نیاید. اگر کسی بنا دارد حجاب را رعایت نکند، از او ثبت نام نکنند و تذکر دهند که شرط حضور در این اماکن مقدس، داشتن ادب حضور است و مهم‌ترین ادب حضور برای خانم‌ها رعایت حجاب است.

میقات: از اینکه این فرصت را در اختیار ما قرار دادید، صمیمانه از حضرت عالی سپاسگزاریم. آقای ری شهری: من هم از جناب عالی و تمام همکارانتان تشکر می‌کنم.

